

Yttrande över remiss från Regeringskansliet, Justitiedepartementet - Ett särskilt hedersbrott (SOU 2020:57)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta att besvara remissen gällande promemoria SOU 2020:57 -Ett särskilt hedersbrott, i enlighet med upprättat förslag till yttrande.

Sammanfattning

Regeringskansliet, Justitiedepartementet har begärt yttrande över promemoria *Ett särskilt hedersbrott* som föreslår införande av en särskild straffbestämmelse, med en egen brottsbeteckning, som uttryckligen tar sikte på hedersrelaterat våld och förtryck. Utredaren har även gjort övervägande av preskriptionstiden för sådan brottslighet, samt analyserat om minimistraflet för grov kvinnofridskränkning och grov fridskränkning bör höjas och lagt ett förslag om detta. Vidare har man övervägt och föreslagit förändringar i lagstiftningen avseende kontaktförbud (dir. 2019:43). Remissvaret ska ha kommit in till Justitiedepartementet senast den 19 januari 2021.

Underlag för beslutet

- Kommunkontorets tjänsteskrivelse 2020-12-02 Yttrande över remiss gällande promemoria SOU 2020:57
- Förslag till yttrande 2020-12-02
- Remiss Ett särskilt hedersbrott SOU 2020:57

Ärendet

Bakgrund

Regeringen beslutade den 18 juli 2019 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att analysera och ställa till om det bör införas en särskild straffbestämmelse, med en egen brottsbeteckning, som

2020-12-02

Diarienummer

KS 2020/0839

uttryckligen tar sikte på hedersrelaterat våld och förtryck. Utredaren skulle lämna förslag på en sådan reglering oavsett ställningstagande i frågan om ett särskilt hedersbrott bör införas. Om utredaren bedömde det ändamålsenligt skulle utredaren lämna förslag på hur ett effektivare straffrättsligt skydd mot hedersrelaterat våld och förtryck kan åstadkommas på något annat sätt. Utredaren hade också i uppdrag att överväga hur preskriptionstiden för sådana brottslighet bör beräknas och ta ställning till om särskilda preskriptionsregler bör gälla om brott begås mot en person under 18 år. Vidare skulle utredaren analysera svensk domstols behörighet att döma över sådan brottslighet begången utomlands. I uppdraget ingick också att analysera om minimistraffet för grov kvinnofridskränkning och grov fridskränkning bör höjas och att lägga fram ett sådant förslag oavsett ställningstagandet, samt att överväga förändringar i lagstiftningen avseende kontaktförbud (dir. 2019:43).

Promemorians förslag i korthet:

- Att det behövs införas en särskild brottstyp som tar sikte på upprepade hedersrelaterade gärningar som riktar sig mot samma brottsoffer. En sådan tydlig signal i strafflagstiftningen kommer att leda till en normbildande effekt som på sikt bidrar till att minska förekomsten av hedersrelaterat våld och annat sådant förtryck i samhället.
- Att med reglerna om de s.k. fridskränkingsbrotten som förebild, införs ett nytt särskilt hedersbrott i 4 kap. brottsbalken. Till skillnad från bestämmelserna om grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning innehåller den föreslagna nya bestämmelsen inget krav, för straffbarhet, på att gärningspersonen och brottsoffret ska vara närstående i förhållande till varandra. Straffskalan för den nya brottstypen ska vara densamma som för grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning.
- Att befintliga straffbestämmelser, om deras respektive tillämpningsområden nyttjas fullt ut, ger goda möjligheter för brottsförebyggande och brottsutredande myndigheter att motverka hedersrelaterat våld och annat sådant förtryck.
- Att föreslå att bestämmelserna i 10 kap. 23 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och 5 § andra stycket lagen (2005:225) om rättsintyg i anledning av brott ändras. Förändringarna innebär att sekretessbelagd uppgift om målsäganden inom sjukvården får tas in i ett rättsintyg och lämnas ut till myndighet som har till uppgift att ingripa mot brottet om uppgiften angår misstanke om

2020-12-02

Diarienummer

KS 2020/0839

ett begånget brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i sex månader, i stället för som i dag ett år, eller ett försök till brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i ett år, i stället för som i dag två år. Detta i syfte att underlätta utredningsförfarandet.

- Att allmänna regler om preskription bör gälla för den föreslagna nya brottstypen hedersbrott.
- Att svensk domsrätt ska föreligga för den föreslagna nya brottstypen hedersbrott utan hinder av det generella kravet på s.k. dubbel straffbarhet.
- Att straffskalan för grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning inte bör ändras. Straffet för såväl dessa brottstyper som det föreslagna nya hedersbrottet ska vara fängelse i lägst nio månader och högst sex år.
- Att trots ställningstagandet i sak lämna, i enlighet med uppdraget, ett alternativt förslag till straffskala för grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning som innebär att straffminimum höjs från fängelse i nio månader till fängelse i ett år. Det alternativa förslaget omfattar även det föreslagna nya särskilda hedersbrottet.
- Att straffskalan för överträdelse av kontaktförbud enligt 24 § första stycket andra meningen lagen (1988:688) om kontaktförbud ändras från böter eller fängelse i högst ett år till fängelse i (lägst 14 dagar och) högst ett år, samtidigt som den nuvarande ansvarsfrihetsregeln i andra stycket i samma paragraf ersätts med en bestämmelse om att straffet i ringa fall ska vara böter.
- Att ett beslut om utvidgat kontaktförbud ska, oavsett om den mot vilken förbudet avses gälla har överträtt ett tidigare meddelat kontaktförbud eller inte, kunna förenas med villkor om elektronisk övervakning. Om den mot vilken förbudet avses gälla har överträtt ett tidigare meddelat kontaktförbud, och det inte finns särskilda skäl mot det, ska förbudet förenas med villkor om elektronisk övervakning.
- Att bestämmelsen om särskilt utvidgat kontaktförbud inte bör ändras med avseende på geografiskt område eftersom det redan i dag är möjligt att besluta om skydd i ett så stort geografiskt område som är nödvändigt.

2020-12-02

Diarienummer

KS 2020/0839

Föredragning

Lunds kommun ställer sig bakom utredarnas bedömning att det finns ett behov av att markera ytterligare i straffsystemet och att hedersrelaterat våld och annat förtryck är oacceptabelt, samt att alla som utsätts för upprepade integritetskränkande gärningar i form av hedersrelaterat våld och annat sådant förtryck, både har ett stort behov av stöd och är särskilt utsatt eftersom hen ofta helt saknar stöd från anhöriga.

Sammanfattningsvis görs bedömningen att promemorian innehåller väl avvägda lagförändringar som svarar bra till de behov som finns av att motverka hedersrelaterat våld och annat sådant förtryck.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunkontoret i samråd med Socialförvaltningen.

Barnets bästa

Promemorian utgår från barnets grundläggande mänskliga fri- och rättigheter och barnets bästa enligt FN:s konvention om barnets rättigheter.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser för kommunens förvaltningar.

Christoffer Nilsson
Kommundirektör

Carin Hillåker
Biträdande kommundirektör

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:
Regeringskansliet, justitiedepartementet

För kännedom:
Kommunkontoret, utredning